گزیده خبر

روحانی در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت:

کولبری و سوخت‌بری در شأن مردم و کشور نیست

رئیس‌جمهور گفت: پدیده‌هایی نظیر کولبری و سوخت‌بری، آسیب‌های جدی اقتصادی و اجتماعی دارد و به هیچ‌وجه در شأن و منزلت مردم و کشور نیست و باید همه تلاش کنند این وضعیت ناهنجار سریعاً سامان یابد.

به گزارش ایسنا، در جلسه روز سه‌شنبه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت که به ریاست حسن روحانی رئیس‌جمهور برگزار شد،وزیر کشور و رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، گزارشی از اقدامات انجام‌شده برای ساماندهی مبادلات مرزی ارائه کردند و طرح ساماندهی و نظارت بر مبادلات تجاری مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

رئیس‌جمهور در این جلسه بر ایجاد اشتغال پایدار و ارتقای معیشت مرزنشینان و جایگزینی قطعی و فوری اشتغال مفید و مولد به جای رویه غیرقابل قبول کولبری به عنوان هدف عملیاتی این طرح تأکید کرد.

روحانی با اشاره به تصمیمات و مصوبات گذشته دولت برای ساماندهی پدیده دردآور کولبری اظهار داشت: بر اساس این تصمیمات باید بخشی از درآمدهای دولت از محل درآمدهای کالاهایی که از مرزهای رسمی وارد می‌شوند، به مرزنشینان اختصاص یابد تا مشکلات آنان حل شود.

رئیس‌جمهور با تأکید بر لزوم اجرای دقیق و سریع این مصوبات تصریح کرد: تلاش دولت این بوده که با انضباط در تبادلات مرزی و ایجاد فرصت بهره‌مندی مرزنشینان از امتیازات این طرح، زمینه رانت‌خواری از میان برداشته‌شود.

از جمله مزایای این طرح، تعیین تکلیف وضعیت ساماندهی بنادر و گمرکات کوچک استان‌های ساحلی جنوبی کشور، استفاده از ظرفیت‌های مبادلات مرزی برای تأمین کالاهای اساسی، جلوگیری از درهم تنیدگی معیشت مرزنشینان با درآمدهای قاچاق کالا و ایجاد شفافیت در واردات و گردش کالا در سطح استان‌های مرزی مشمول است. در ادامه این جلسه گزارش بانک مرکزی از وضعیت بازار ارز و راهکارهای ویژه و مؤثر مدیریت این بازار با مشارکت فعالان اقتصادی خصوصاً صادرکنندگان و با هدف ایجاد تعادل در نرخ ارز مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

رئیس‌جمهور با اشاره به دلایل مختلفی که مانع ایجاد ثبات و متعادل‌شدن قیمت ارز بوده‌است، گفت: کشور در مرحله افتخارآمیز پیروزی در جنگ تحمیلی اقتصادی قرار گرفته و همانطور که دولت با کمک فعالان اقتصادی توانست با اهداف شوم دشمن مقابله کند، امروز نیز در تلاش است با ایجاد آرامش و ثبات در اقتصاد کشور موجبات اطمینان و اعتماد فعالان اقتصادی را در دوره بازآفرینی کشور فراهم کند.

کره جنوبی برای آزادسازی منابع ایران اتلاف وقت می‌کند

در حالی که این روزها دولتمردان روی آزادسازی منابع بلوکه شده ایران در بانک‌های خارجی بدون رفع تحریم‌ها و محدودیت‌های اعمال شده روی بانک مرکزی به واسطه قانون کاتسا مانور می‌دهند، دبیر اتاق بازرگانی مشترک ایران و کره‌جنوبی از کاهش حجم مبادلات دو کشور ایران و کره جنوبی به حدود یک‌درصد در سال جاری تحت تأثیر قطع ارتباطات بانکی خبر داد.

قانون کاتسا که در دوره ترامپ و با تصویب قاطع سنا در امریکا به تصویب رسید محدودیت‌های سفت و سختی در حوزه تحریم برای کشورهایی چون ایران، روسیه و کره‌شمالی وضع کرد که بانک مرکزی و شرکت ملی نفت در تحریم این قانون قرار گرفتند حتی رؤسای جمهور امریکا برای رفع قوانین موردی با ارائه گزارش به پارلمان تنها می‌توانند برای ۱۸۰ روز بخشی از تحریم را لغو کنند با توجه به این محدودیت‌های ظالمانه که حتی بایدن رئیس‌جمهور کنونی امریکا نیز در رفع آن با محدودیت روبه‌رو است، ادعاهایی برای آزادسازی منابع بلوکه شده ایران در بانک‌های خارجی چون کره جنوبی مطرح شده است که باید دقت کرد تا مجدد این کشورها بد قولی و اتلاف وقت نکنند.

در همین رابطه پویا فیروزی در گفت‌وگو با اقتصادآنلاین با اشاره به اقدامات انجام شده برای آزادسازی بخشی از منابع بلوکه شده ایران در کره‌جنوبی اظهار کرد: رسیدگی به این موضوع کاملاً مرتبط به بانک‌مرکزی است در پی مذاکراتی که همتی با طرف کره‌ای داشته قول‌های مساعدی گرفته تا بخشی از منابع بلوکه شده کشور را آزاد کنند. فیروزی از کاهش شدید حجم تجارت دو کشور در سال ۹۹ خبر داد و گفت: میزان تجارت ایران و کره‌جنوبی در مقایسه با سال‌های گذشته به پایین‌ترین حد رسیده به طوریکه مجموع مبادلات دو کشور در سال جاری حدود یک‌درصد بوده است، که البته این میزان هم مربوط به واردات آن دسته کالاهایی بود که از قبل ثبت‌سفارش شده‌اند.

مشاور عالی فرمانده کل سپاه:

در دفاع مقدس یک ریال هم بدهی بالا نیاوردیم

مشاور عالی فرمانده کل سپاه با بیان اینکه به اذعان بی‌بی‌سی در سال ۵۹ عراق ۳۶ میلیارد دلار ذخیره ارزی داشت، در حالی که ایران ۸ میلیارد دلار ذخیره ارزی داشت، گفت: با پایان جنگ تحمیلی عراق ۹۰ میلیارد دلار بدهی بالا آورد، اما ما یک ریال هم بدهی نداشتیم.

به گزارش فارس، مراسم سه‌شنبه‌های ریلی دیروز در مرکز جهادی پیشرفت راه‌آهن با حضور مدیرعامل شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و سردار اسماعیل کوثری، مشاور عالی فرمانده کل سپاه برگزار شد.

سردار کوثری در این مراسم اظهار داشت: راه‌آهن در دوران دفاع مقدس خدمات شاخصی ارائه داد، چندین بار پل‌های متعدد راه آهن توسط هواپیماهای ارتش بعث عراق بمباران شد، اما در کوتاه‌ترین زمان ممکن خط آهن ترمیم می‌شد و اجازه نمی‌دادند کوتاهی در کار رخ دهد.

مشاور عالی فرمانده کل سپاه با اشاره به مدیریت هوشمندانه امام راحل در دوران دفاع مقدس بیان کرد: روز یکم مهرماه ۵۹ بود که ساعت ۶:۴۵ صبح رادیو بی‌بی‌سی فارسی را گرفتم تا ببینم آنها چه می گویند، به هر حال روز قبل ارتش بعث عراق با ۱۲۰ فروند هواپیما ایران را بمباران کرده‌بود، همان زمان رادیو بی‌بی‌سی اعلام کرد عراق ۳۶ میلیارد دلار ذخیره ارزی دارد، در حالی که ایران ۸ میلیارد دلار ذخیره ارزی دارد.

سردار کوثری افزود: با پایان جنگ تحمیلی عراق ۹۰ میلیارد دلار بدهی بالا آورد، اما ایران یک ریال هم بدهی نداشت، البته به ما وام هم نمی‌دادند، اما خودمان هم طبق تأکیدات امام راحل، وام از کشوری نمی گرفتیم ولی با همه اینها اجازه ندادیم یک وجب از خاک کشور از دست برود. باید از کسانی که در جنگ تحمیلی فداکاری کردند الگو بگیریم، ایمان، اعتقاد و انگیزه رزمندگان در جنگ بود که موجب پیروزی کشور شد.

گزارش یک

هادی غلامحسینی

۱۰ هزار واحد تولیدی مدفون

وزیر کار: ۵۰ هزار میلیارد تومان دارایی واحدهای تولیدی تعطیل، بلااستفاده رها شده‌است و سالانه ۳۰۰ هزار اشتغال در کشور از بین می‌رود که به دنبال احیای اورژانسی آنها هستیم

عباس شریعتی | تسنیم

بی‌تفاوتی به رفع موانع کسب و کار، کار را به‌جایی می‌رساند که به گفته وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ۱۰ هزار واحد تولیدی مدفون‌شده در کشور وجود دارد و ۵۰ هزار میلیارد تومان دارایی واحدهای تولیدی تعطیل، بلا استفاده رها شده‌است.

دولت یازدهم در مردادماه سال ۹۳در چارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی جهت رشد اقتصادی با هدف خروج غیرتورمی کشور از رکود لایحه یک فوریتی «رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» را در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار داد. لایحه مذکور توسط نمایندگان مجلس در یکم اردیبهشت ماه ۹۴ تصویب و در جلسه نهم اردیبهشت ۹۴ شورای نگهبان قانون اساسی مورد تأیید واقع‌شده است. سپس این قانون جهت اجرا از سوی رئیس‌جمهور به وزارت اقتصاد و دارایی و وزارت صنعت و معدن و تجارت ابلاغ شد.

■ نتیجه اجرای قانون رفع موانع تولید چه شد؟

در مورد کارایی این قانون سوای نیت و عملکرد خیر دولت و مجلس جا دارد با گذشت نزدیک به شش سال از ابلاغ این قانون به دولت یک بررسی همه جانبه انجام گیرد که تا چه اندازه قانون فوق فرصت عملیاتی‌شدن پیدا کرد، در عین حال پارلمان بخش خصوصی و تعاونی نیز گزارش دهند که آیا قانون رفع موانع تولید دردی از آنها دوا کرد یا خیر.

در حالی که قانون رفع موانع تولید پیوسته روی بهبود فضای کسب و کار و ارائه انواع خدمات به بخش تولید حکایت دارد، متأسفانه بی‌تفاوتی نسبت به اجرای کامل چنین قوانینی موجب شده دهها هزار میلیارد تومان از دارایی واحدهای تولیدی تعطیل شده بدون استفاده رها شود.

لازم به توضیح است که دارایی واحدهای تولیدی رها شده یا از محل سرمایه شخصی اشخاص تأمین شده‌است یا به واسطه تأمین مالی از سیستم بانکی، در عین حال اگر چه ورشکستگی یا تعطیلی واحدهای تولیدی با توجه به تغییر و تحولات مقوله‌ای طبیعی است اما بی‌تفاوتی نسبت به احیای این واحدها جهت فعالیت مجدد امری غیرطبیعی تلقی می‌شود که باید نسبت به بهبود فضای کسب و کار در کشور با توجه به تورم ناشی از ضعف تولید و عرضه کالا و خدمات، رشد اقتصادی منفی، نرخ سرمایه‌گذاری ثابت منفی و نیاز کشور به اشتغالزایی و افزایش تولید حساس بود.

نه‌تنها دارایی‌های زیادی در ایران وجود دارد که به شکل صحیحی از آنها بهره‌برداری نمی‌شود، بلکه دارایی‌های زیادی در بخش تولید رها شده‌اند که امکان دارد واحدهای تولیدی با مشکلاتی چون تأمین مالی، مالیات، بیمه تأمین اجتماعی، ضعف مدیریت، مطالبات معوق و مواردی از این دست برخوردار باشند که در هر شرایط مرکزی در کشور باید برای حل مشکلات سریع این واحدهای تولیدی شکل بگیرد تا شاهد تقویت تولید داخلی صادرات‌محور باشیم.

■ اورژانس کسب و کار

محمد شریعتمداری وزیر کار روز گذشته در حاشیه راه‌اندازی مرکز مدیریت اورژانس کسب و کار کشور اعلام کرد: این مرکز برای پایش و نظارت بر کسب و کارها و واحدهای تولیدی راه‌اندازی شده و در حال حاضر ۵۰ هزار میلیارد تومان دارایی واحدهای تولیدی تعطیل بر زمین مانده که از آن استفاده نمی‌شود.

وی گفت: همچنین ۱۰ هزار واحد تولیدی مدفون شده در کشور داریم که حتی تابلوی آنها تبدیل به آهن قراضه شده‌است.

شریعتمداری گفت که با طرح اورژانس کسب و کار می‌خواهیم حداقل ۵۰درصد از این واحدهای تعطیل شده را نجات دهیم و از تعطیل شدن جلوگیری کنیم.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: امروز مرکز پایش و نظارت سیاست‌های بازار کار نیز در ساختمان دیگری در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی راه‌اندازی شد که آن مرکز یک سطح بالاتر از اورژانس کسب و کار به شمار می‌رود که اشتغال کشور را رسمی می کند.

وی همچنین از لزوم هماهنگی اورژانس کسب و کار با ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور گفت که باید به هم متصل شوند و مجموعه این اقدامات از تعطیل شدن کسب و کارها و اشتغال کشور جلوگیری کند.

در این مراسم همچنین گفته شد سالانه ۳۰۰هزار اشتغال در کشور از بین می‌رود که اگر با اورژانس کسب و کار بتوانیم ۴۰درصد از آن را جلوگیری کنیم سالانه تا ۲۱هزار میلیارد تومان برای اقتصاد کشور منفعت ایجاد می کنیم.

■ افکار عمومی منتظر نتیجه اجرای قانون رفع موانع تولید است

قائم‌مقام ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در آبان‌ماه ۹۹ در حاشیه نشست ستاد تسهیل و رفع موانع تولید گفت که اگر مصوبات مورد نظر ما در راستای اجرای دستورات رئیس‌جمهور و معاون اول رئیس‌جمهور توسط دستگاه‌های ذی‌ربط و از جمله بانک‌ها اجرا نشود همه مسئولان آنها را به دستگاه قضایی معرفی می کنیم.

بابک دین‌پرست اظهار داشت: به این ترتیب مشخص می‌شود چه بانکی در راستای اجرای دستورات رؤسای قوه مجریه و قضائیه به تکالیف خود عمل کرده و چه بانکی عمل نکرده است. ضمن اینکه مدیران ذی‌ربط دولتی هم اگر مصوبات را اجرا نکنند، به همین نحو به دستگاه قضایی معرفی خواهند شد.

■ واحدهای راکد شهرک‌ها و نواحی صنعتی

قائم‌مقام ستاد تسهیل و رفع موانع تولید گفت: از ۹هزار و ۲۰۰ واحد راکد در شهرک‌ها و نواحی صنعتی تا پایان امسال باید ۲ هزار واحد راه‌اندازی و به چرخه تولید بازگردد.

■ افزایش واحدهای تولیدی تملک شده توسط بانک

دین‌پرست در رابطه با موضوع واحدهای تحت تملک شبکه بانکی افزود: با آمار و مستنداتی که وزارت اقتصاد اعلام کرد ۲ هزار و ۳۰۰ واحد در حوزه صنعت و کشاورزی تحت تملک ۱۸ بانک است. البته همین اندازه در بخش‌های دیگر داریم که بانک مرکزی موظف شد این آمار را تکمیل و ارائه کند.

وی گفت: افزایش آمار واحدهای تحت تملک شبکه بانکی نشان می‌دهد با وجود دستور چندباره رئیس‌جمهور و معاون اول او که به بانک‌ها ابلاغ شده و پیگیری‌های دستگاه قضایی، متأسفانه تعداد واحدهای تحت تملک شبکه بانکی بسیار بالاست که قرار شد آمار در این باره از سوی وزارت اقتصاد و بانک مرکزی از همه بانک‌ها جمع‌آوری و تکمیل شود و در اختیار ستاد قرار گیرد. ما هم تا حصول نتیجه نهایی این موضوع را پیگیری خواهیم کرد.

دین‌پرست افزود: به بانک‌هایی که آمار واحدهای تحت تملک آنها در اختیار وزارت اقتصاد نیست، ابلاغ می کنیم که آمارهای مربوط را به ستاد تسهیل ارائه کنند، وگرنه تخطی‌کنندگان از این ابلاغ به دستگاه قضایی معرفی خواهند شد.

■ بیش از ۴۰ هزار معدن راکد است

قائم‌مقام ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در رابطه با معادن راکد گفت: از ۱۲ هزار و ۸۸ معدن موجود در کشور ۳۴ درصد آن، یعنی ۴ هزار و ۱۸۱ معدن راکد است. در این حوزه هم با دستور رئیس‌جمهور برای احیای هزار و ۲۰ معدن تا پایان سال هدف‌گذاری شده است، چراکه اگر این معادن به چرخه تولید بازگردند ۸۸۸ هزار شغل جدید مستقیم و غیرمستقیم ایجاد خواهد شد که به گفته وزارت صمت ۱۱۱ هزار شغل مستقیم ایجاد می‌شود.

گزارش ۲

مکاتبه وزیر صمت با جهانگیری برای تعیین تکلیف برنج‌های دپو شده در گمرک

بعد از چهارماه کشمکش و به توافق نرسیدن دستگاه‌های مختلف بر سر استاندارد ۱۲۷ نوع برنج که منجر به ترخیص نشدن انواع محموله‌های برنج وارداتی و دپو شده در بنادر شده، در نهایت کار به دفتر ریاست جمهوری کشیده شد و وزیر صنعت، معدن و تجارت(صمت) طی نامه‌ای به معاون اول رئیس‌جمهور خواستار تمدید به تعویق افتادن اجرای استاندارد ۱۲۷ برنج تا پایان ماه رمضان شده است.

به گزارش ایسنا، حجم برنج‌های دپو شده در گمرک و بنادر تا آبان امسال به بیش از ۲۰۰هزار تن رسید که در رابطه با ترخیص آن حاشیه هایی نیز ایجاد شد، به طوری که صاحبان کالا به دلایلی از جمله تأمین نشدن ارز امکان ترخیص نداشته و حتی اعلام کردند که کالاها تا مرز فاسد شدن هم پیش رفته‌است، ولی سرانجام بعد از رایزنی‌های صورت گرفته این مشکل برطرف و ترخیص برنج‌های وارداتی از سر گرفته شد.

بررسی آخرین وضعیت موجودی برنج در گمرک‌ها و بنادر نشان می‌دهد که تا ۱۸بهمن امسال ۷۵/۱هزار تن برنج موجود بوده است. همچنین بررسی آمار ۱۰ماهه حاکی از کاهش حدود ۳۹درصدی واردات برنج است. از طرف دیگر برنج‌های وارداتی از جمله اقلام دریافت کننده ارز ۴هزارو ۲۰۰ تومانی بود که از ابتدای سال جاری از دریافت ارز ترجیحی کنار گذاشته‌شد و تأمین ارز آن با نرخ سامانه نیما که حدود نرخ بازار آزاد است، انجام می‌شود؛ بنابراین به نظر می‌رسد مجموع این شرایط باعث شده قیمت برنج وارداتی نسبت به دی‌سال گذشته تا ۱۴۸درصد افزایش پیدا کند.

■ توافق ۳ سازمان عملی نشد

اما این همه ماجرا نیست؛ چراکه دلیل دیگر دپوی برنج در گمرک مربوط به استاندارد ۱۲۷ برنج در بخش مشخصات فیزیکی (ظاهری) است که سال گذشته به مدت یکسال اجرای آن به تعویق افتاد و حالا با پایان زمان این تصمیم، واردکنندگان سردرگم شده‌اند. آذرماه امسال معاون بازرگانی داخلی وزارت صمت طی نامه‌ای به سازمان ملی استاندارد درخواست کرده که استاندارد ۱۲۷ برنج در بخش مشخصات فیزیکی (ظاهری) یکسال دیگر هم به تعویق افتد، اما سازمان ملی استاندارد در پاسخ گفت که تجدید نظر برای تمدید مصوبه به تعویق افتادن استاندارد ۱۲۷ برنج برای یکسال دیگر در انتظار توافق وزارت جهاد کشاورزی، شرکت بازرگانی دولتی و انجمن واردکنندگان برنج بر سر جدول درجه‌بندی این محصول است؛ چراکه حذف آن به لحاظ تجاری مشکلاتی ایجاد می کند.

اما اخیراً انجمن واردکنندگان برنج اعلام کرد به دلیل اینکه برنج‌های وارداتی با جداول فعلی استاندارد مطابقت ندارد و اصلاحیه جدید سازمان استاندارد در این خصوص هم اعلام نشده، هیچگونه ثبت سفارش و ترخیص برنجی از آذرماه صورت نگرفته است.

به عبارت دقیق‌تر، در شرایطی که قیمت برنج وارداتی بیش از دو برابر شده، واردات و ترخیص برنج جدید از آذرماه امسال معطل تصمیم‌گیری چند سازمان است که هیچ کدام هم مسئولیت آن را نمی‌پذیرند. حالا بعد از چهار ماه کشمکش، ماجرا به دفتر رئیس‌جمهور کشیده شده‌است، به طوری که اطلاعات دریافتی ایسنا نشان می‌دهد علیرضا رزم حسینی، وزیر صمت طی نامه‌ای به اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهوری خواستار تمدید به تعویق افتادن اجرای استاندارد ۱۲۷ برنج تا پایان ماه مبارک رمضان شده است.

رزم‌حسینی در این نامه بر ضرورت تأمین امنیت غذایی کشور و تنظیم بازار کالاهای اساسی و ضروری و جلوگیری از رسوب انواع برنج وارداتی تأکید کرده و گفته که در این راستا در خصوص انواع برنج اقدامات زیر صورت پذیرفته است:

۱. به دلیل شرایط خاص حاکم بر اجرای استاندارد ۱۲۷ و عدم زمان‌بندی جلسات برای ابلاغ شرایط استاندارد واردات انواع برنج با امضای وزرای وقت این وزارتخانه، جهاد کشاورزی و رئیس سازمان ملی استاندارد ایران با اهداف فوق از تاریخ اول آذرسال ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹ به تعویق افتاد.

۲- با توجه به اتمام مهلت یکساله تعویق استاندارد ۱۲۷ و عدم اصلاح جدول درجه‌بندی این استاندارد و همچنین منع قانونی تمدید آن به موجب مصوبه شورای عالی استاندارد (برای هر یک از مواد یا بندهای مصوبه برای یک مرحله و یکسال قبل تعلیق می‌باشد) تعلیق آن اجرایی نشد.

وزیر صمت در ادامه با اشاره به مشکلات عدم ترخیص انواع محموله‌های برنج وارداتی و دپو شده در بنادر کشور از معاون اول رئیس‌جمهور خواسته که دستور دهد به منظور جلوگیری از توقف در روند ترخیص کالا و محموله‌های ثبت سفارش شده موجود در مبادی ورودی و در حال حمل، مطابق شرایط و مقررات مندرج در قوانین مربوط به زمان اجرای کامل استاندارد و شرایط زمان تعلیق، موضوع در دستور کار هیئت محترم ستاد هماهنگی اقتصادی دولت قرار گرفته و مصوبات آن امر ابلاغ شود.

به تعویق افتادن اجرای استاندارد ۱۲۷ برنج در بخش مشخصات فیزیکی به این معنی است که واردکنندگان ملزم به اعلام درجه‌بندی برنج وارداتی (از نظر ظاهری) نیستند، اما استانداردهای کیفی و بهداشتی این محصول تغییری نکرده و همچون قبل کنترل می‌شود.

گزارش ۲

بهناز قاسمی

رونق صف خرید در آستانه شب عید!

افزایش قیمت گوشت باعث شده برخی از قصابی‌ها با نصب پلاکارد در مقابل مغازه‌شان به فروش گوشت به صورت قسطی با چک معتبر اقدام می‌کنند

ظاهراً تشکیل صف‌های طولانی برای خرید کالا تمامی ندارد. مردم برای خرید برخی از کالاهایی که مورد نیازشان است باید در صف بمانند و فرقی نمی‌کند که آن کالا لاستیک و باطری ماشین باشد یا مرغ، گوشت و روغن.

در روزهای پایانی سال که تمامی بازارهای مواد غذایی به دلایل نامعلومی دچار آشفتگی شده‌اند، درسایه بی‌تدبیری مسئولان دولتی، هر روز یک خبر جدید منتشر می‌شود، از فروش گوشت قرمز به صورت قسطی با دریافت چک سه ماهه گرفته تا صف‌های طولانی خرید مرغ دولتی. ظاهراً دولت نمی‌تواند تدبیری اتخاذ کند که مردم برای خرید مایحتاجشان در صف‌های طولانی منتظر نمانند. این صف‌ها که قبلاً در میادین میوه و تره‌بار و میدان بهمن دیده می‌شد در هفته‌های اخیر به فروشگاه‌های زنجیره‌ای در برخی از استان‌ها و شهرستان‌ها نیز کشیده شده است، به طوری که برای خرید روغن و مرغ دولتی تا ساعت ۹ شب در مقابل این فروشگاه‌ها صف‌های طولانی تشکیل می‌شود.

بیش از سه ماه است که رسانه‌ها از دلال‌بازی در میدان بهمن تهران و مشکلاتی که برای خرده‌فروشان و مردم به وجود آمده، سخن می گویند، از فروش غیرقانونی حواله مرغ گرفته تا تبدیل مرغ‌فروشان به قطعه‌فروشی و جداسازی مرغ‌های درشت برای رستوران‌ها و کبابی‌ها و انتظار مردم در صف‌های طولانی در میدان بهمن و سایر میادین میوه و تره‌بار برای دریافت مرغ و روغن دولتی در ایام شیوع ویروس کرونا. هرچند که بیش از سه دهه است که کوپن از اقتصاد ایران حذف شده، اما مردم همچنان برای خرید برخی از کالاهای مورد نیازشان باید ساعت‌ها در صف انتظار بکشند، با این تفاوت که ممکن است بعد از ساعت‌ها انتظار، کالای مورد نظر تمام شود و دست خالی به خانه برگردند. در هفته‌های اخیر که مجدداً موج گرانی مرغ، گوشت و تخم‌مرغ توسط تولیدکنندگان (مرغداران و دامداران) و از همه مهم‌تر دلالان و واسطه‌ها کلید خورده است، پشتیبانی امور دام نه تنها توزیع روزانه مرغ را افزایش نداده، بلکه مراکز دسترسی مردم به این کالاها با نرخ دولتی را نیز به میدان بهمن تهران و برخی فروشگاه های زنجیره‌ای محدود کرده است. از دیدگاه مسئولان، مردم مقصران اصلی گرانی کالاها و تشکیل صف‌های خرید هستند، چراکه در این ایام به ذخیره خانگی روی آورده‌اند و به جای یک مرغ، دو مرغ خریداری می کنند و همین اقدام دولت را غافلگیر کرده و در تأمین نیاز بازار ناتوان مانده است.

تشکیل این صف‌های طولانی در تهران و سایر شهرستان‌ها برای خرید مرغ و روغن روز دوشنبه به سوژه اصلی رسانه‌ها تبدیل شد و فیلم و عکس‌های مربوط به آن نیز در فضای مجازی دست به دست شد، به طوری که مردم در انتقاد به سیاست‌های اقتصادی دولت، بازگشت کوپنی‌شدن کالاها را یادآوری کردند و اینکه دولت تدبیر نمی‌تواند کالای مردم را بدون تشکیل صف به دست مصرف کنندگان برساند.

البته روز گذشته سرانجام مدیرکل پشتیبانی امور دام استان تهران از توزیع گسترده مرغ و افزایش مراکز فروش خبر داد تا مردم بتوانند از محله‌های خود مرغ مورد نیازشان را خریداری کنند. وی افزود: تاکنون مرغ گرم تنها از طریق میدان بهمن بین خرده‌فروشی‌ها توزیع می‌شد، اما از روز سه‌شنبه توزیع مرغ به خرده‌فروشی‌ها در میدان تره‌بار پیروزی آغاز شده و از روز چهارشنبه هم در میدان تره‌بار تهرانپارس این توزیع آغاز می‌شود. هفته آینده نیز سردخانه هشت شهریور واقع در غرب تهران توزیع عمده مرغ را برای خرده‌فروشی‌ها آغاز می کند.

■ احتمال حذف حواله از فرآیند توزیع مرغ بین خرده‌فروشان

یک منبع آگاه گفت: به دلیل دلال‌بازی و رانت ایجاد شده، حواله از فرآیند توزیع مرغ بین خرده‌فروشان در صورت تصویب ستاد تنظیم بازار تهران حذف می‌شود. تعداد محدودی از خرده‌فروشان مرغ در تهران حواله خرید مرغ با قیمت مصوب از عمده‌فروشی‌ها را دریافت می کنند که این موضوع باعث ایجاد رانت می‌شود. وی در ادامه افزود: صاحبان این حواله‌ها با فروش بخشی یا تمام مرغ دریافتی با قیمت بالاتر از نرخ مصوب به خرده‌فروشان بازار را دچار تلاطم کرده‌اند. این منبع آگاه عنوان کرد: به این ترتیب قیمت مرغ در خرده‌فروشی‌ها هر روز گران‌تر می‌شود. به عنوان مثال یک خرده‌فروش که حواله مرغ با قیمت مصوب را دارد با مراجعه به میدان تره‌بار بهمن، مرغ را با قیمت مصوب ۱۹هزار و ۴۰۰ تومان دریافت می کند، در حالی که مرغ دریافتی را باید با نرخ مصوب ۲۰ هزار و ۴۰۰ تومان به فروش برساند، این کار را نمی کند و مرغ را با قیمت ۲۵ تا ۲۶ هزار تومان در اختیار خرده‌فروشی‌هایی که حواله دریافت نمی کنند، می گذارد. به این ترتیب و با این دلال‌بازی‌ها قیمت مرغ در بازار به حدود ۳۳ تا ۳۴ هزار تومان هم رسیده است.

■ گوشت قرمز با چک ۳ ماهه بدون ضامن

از آشفتگی بازار مرغ و تخم‌مرغ که بگذریم، به گرانی قیمت گوشت می‌رسیم. گرانی که به‌رغم فراوانی دام سبک و سنگین در هفته‌های پایانی اسفندماه اتفاق افتاده و خانواده‌ها برای خرید گوشت مورد نیازشان با مشکل مواجه شده‌اند، به طوری که برخی از قصابی‌ها با نصب پلاکارد در مقابل مغازه‌شان به فروش گوشت به صورت قسطی با چک معتبر روی آورده‌اند و عکس این فروشگاه‌ها نیز در فضای مجازی همچنان در حال انتشار است.

■ روغن دولتی از بازار سر درآورد

بعد از بگیروببندهای بسیار در توزیع روغن مایع و جامد و ثبت کارت ملی برای این که مبادا شهروندی روغن اضافه بخرد و در بازار آزاد بفروشد یا فروش سس مایونز و لپ‌لپ در کنار روغن‌های مایع، حالا از بازار آزاد خبر می‌رسد که این روغن‌های دولتی در بازار آزاد به صورت انبوه و فراوان با قیمت گران فروخته می‌شود. جالب اینجاست که فروش روغن با کارت ملی و حتی فروش اجباری کالا با تکذیب مسئولان روبه‌رو می‌شد و آنها در مصاحبه‌های مختلف اعلام می کردند که اینگونه رفتارها جرم است و با متخلفین برخورد می‌شود.

مشاهدات میدانی تسنیم از وضعیت بازار روغن نشان از آن دارد که نه تنها برخوردی با تولیدکنندگان متخلف در فروش اجباری کالا به همراه روغن انجام نشده، بلکه نکته قابل تأمل اینجاست که برخی از فروشگاه‌ها به جای آنکه کالاهای خود را در فروشگاه عرضه کنند آنها را راهی بازار کرده‌اند و با قیمت‌های بالا به فروش می‌رسانند. به عنوان نمونه روغن‌های دولتی که باید برای فروش در فروشگاه‌ها باشند بار زده شده و راهی بازار آزاد می‌شوند

کمتر از دو هفته تا تعطیلات نوروز باقی مانده و اقلام اساسی شب عید، چشم به راه تصمیمات تنظیم بازاری مسئولانی هستند که فقط وعده و وعید می‌دهند و از انجام عمل مثبت نیز خبری نیست. فراموش نکنیم که اگر دولت در این روزهای حساس نتواند آرامش را به بازار مواد غذایی مردم برگرداند در سال جدید و آغاز ماه مبارک رمضان بعد از تعطیلات نوروزی؛ کنترل بازار و قیمت‌ها سخت‌تر از الان خواهد شد.